

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК LIV. Ч. 82. НЬО ЙОРК І ДЖЕРЗІ СІТІ, п'ятниця, 26-го квітня 1946.

No. 82. NEW YORK and JERSEY CITY, Friday, April 26, 1946.

VOL LIV.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ П'ЯТЬ ЦЕНТИВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ

Тел. „Свобода“: ВЕрген 4-0237. — Тел. У. Н. Союз: ВЕрген 4-1016 4-0807

THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA FIVE CENTS ELSEWHERE

ВІЦЕПРЕЗИДЕНТ СІО КРИТИКУЄ СОВЕТИ ЗА „ПОБРЕНЬКУВАННЯ ШАБЛЕЮ“

Найгостріший голос, який дався чути досі від когонебудь в Конгресі Промислових Організацій — СІО — проти політики Советів, підняв віцепрезидент цієї організації Еміль Рів на зібранні 1,250 делегатів текстильної юнії в Атлантик Сіті. Рів є президентом цієї юнії і як один з робітничих провідників їздив минулої зими до Советів, щоб там пригрозити комуністичному ладові. На зібранні юнії він виразно закинув Советам, що вони „побренькують шаблею“ в Ірані й в інших державах, а знищення свободи преси в Советах прирівняв Рів до палення книжок нацистами. За словами Ріва советський уряд самий не хоче війни і знає, що ніодна інша держава не хоче війни, але Совети грають фальшиву гру, удають, що мають аса і при помочи такого блофу вони хочуть видурити від інших держав якісь концесії. — Станувши на виразно протисовєтським становищі Рів дав почин до вітвертого розлому між комуністичними і проти-комуністичними елементами в Організації СІО.

На зібранні іншої юнії, а саме юнії федеральних стейтвих і муніципальних робітників, які зіхалися теж до Атлантик Сіті, прийнято резолюцію з домаганням, щоб президент Труман і секретар Бірнс залишили змагання до ізоляції Советів у світових справах.

РУХ ПРОТИ УСУВАННЯ РОБІТНИКІВ В 65 РОЦІ.

Юнія Юнайтед Отомобил Воркерс розпочала серед своїх відділів у Шікаго агітацію, щоб підприємці не усували фахових робітників лише тому, що вони дожили до 65 року життя. Агітація пішла так далеко, що юнійна рада дала апробату на викликання страйку в підприємстві Крайзлера, колиб там хотіли усувати робітників з причини старості.

КАПИЦЯ В КРАЄВІЙ АКАДЕМІЇ НАУК.

На зібранні Краєвої Академії Наук у Вашингтоні прийнято в члени Академії 29 провідників американської науки. Членство в цій Академії вважається за найвищу почесність для науковців. Є це перші вибори від 1941 року. Крім американців Академія прийняла в склад своїх членів теж і д-ра Петра Капицю, з Академії Наук Української Советської Соціалістичної Республіки. Він є директором Фізичного Інституту при Советській Академії Наук в Москві, а вславився тепер своїми розшуками в ділянці атомової сили. Він перебував давніше в університеті в Кембриджі в Англії і там вславився науковими працями. Між американськими науковцями, яких прийнято в члени Академії, є знавці із усіх ділянок науки.

ТРУМАН ПЕРЕРИВАЄ МАНЕВРИ ДЛЯ ПОХОРОНУ.

Президент Труман, який перебуває тепер на морських маневрах на берегах Вирджинії, перерве їх на час, щоби узяти участь в похоронах президента Найвищого Суду Злучених Держав, Гарлана Ф. Стона. Разом з ним прибувають до Вашингтону і начальник головної булави адмірал Вільям Лейгі та інші приближники. Після похорону президент поїде назад на маневри, бо що перерву в звичайній праці він вважає за свої ваканції. Повернеться назад до Вашингтону в понеділок.

НЕДОСТАЧА ГАЗЕТНОГО ПАПЕРУ ОБМЕЖЕННЯМ СВОБОДИ ПРЕСИ.

Предсідник Товариства Американських Видавців Газет В. Г. Чандлер вівзав американські газети, щоб вони пильно зберігали свої права до отримування повної кількості газетного паперу, бо як не стане паперу, тоді буде обмежена свобода преси. Особливо взивав він видавців не допустити до цього, щоб уряд обмежував розділювання паперу, бо тоді уряд може довести до обмеження свободи преси. Ці замітки висловив Чандлер на вітворенні зібрання видавців в готелю Валдорф Асторія в Нью Йорку.

НЕ ВИТРАЧУВАТИ РИЖУ НА ШЛЮБАХ!

„Не витрачувати рижу вчасі шлюбних церемоній по церквах!“ — такий заклик видвинено на нарадах тисячки пасторів протестантських церков у Нью Йорку. Це мав би бути один із способів збереження харчових продуктів упродовж кампанії за згадження голодової конечності. Департамент рільництва обчислює, що річно викидають в Злучених Державах по 1,500,000 фунтів рижу вчасі церковних церемоній, коли то обидують рижом молоді пару після шлюбу.

ЯК НЕ МАСТЕ ПРАЦІ, АБО ХОЧЕТЕ КРАЩОЇ,
чому не користати з оголошень знаменитих нагод для зарібку, доданих у оголошеннях нових робіт у „Свободі“?

Америка признає Польщі позичку в заміну за обіцянку свободних виборів

Після запевнення збоку польського уряду, що він дотримає зобов'язань з Ялти і Потсдаму і переведе свободні вибори в Польщі, уряд Злучених Держав оприлюднив, що згодився дати цій державі через Імпортовий Банк кредитів на висоту \$90,000,000. З цього гроша буде вжитих \$40,000,000 на закупню локомотивів в Злучених Державах, а \$50,000,000 на закупню навішки американських матеріалів, які вже нахолодяться в Європі. Найбільше настав на заперуку вільних виборів у Польщі сенатор Ванденберг, заки виїхав до Європи на мирову конференцію.

СЕНАТОР ТЕФТ РАДИТЬ ДАТИ АНГЛІЇ ДАРУНОК, А НЕ ПОЗИЧКУ.

Сенатор Роберт Тефт вівзав сенат Злучених Держав, щоб він признав Англії дарунок у висоті \$1,250,000,000 замість давати їй позичку у висоті \$3,750,000,000. Тефт думає, що за ці даровані гроші Англія повинна поробити закупню в Злучених Державах, а це ліпше оплатиться Америці, ніж велика позичка. Головний закид Тефта проти позички такий, що вона причиниться до „п'ятидесятилітнього тертя міжобом краями“ тому, що при кожній сплаті рати по \$140,000,000 річно Англія буде стогнати, що їй тяжко платити.

БІРНС МАЄ ПЛАН ЕКОНОМІЧНОГО СОЮЗУ ЄВРОПИ.

У Вашингтоні виявилось, що секретар стейту Джеймс Ф. Бірнс повів із собою до Європи план європейського економічного союзу, який мав би оперувати під опікою Організації Об'єднаних Держав. Цей план мав би бути забезпеченою, що Європа не розлетиться на політичні бльоки держав, які в майбутності моглиб довести до безупинного ворогування. Цей план мав би предложити Бірнс лише як остаточну конечність, колиб не вдались інші спроби забезпечити співпраці провідних потуг.

КОНФЕРЕНЦІЯ ЗАХІДНОЇ ПІВКУЛІ ЗАПОВІДЖЕНА НА 7 ВЕРЕСНЯ.

Міжамериканська Конференція Миру і Забезпечки буде скликана до Ріо де Жанейро на день 7 вересня, як це оприлюднило бразильський міністер заграничних справ Хоану Невес де Фонтур. Дату подано так пізно тому, що міністер де Фонтур має взяти участь в мировій конференції в Парижі. Конференція мала відбутися ще перед роком, але з причини непорозумін між Злученими Державами й Аргентиною треба було її відложити.

ЗА ДЕСЯТЬ ЛІТ МОЖНА ДОВЕСТИ ДО ПРИЯЗНИ З СОВЕТАМИ.

„Дайте нам десять літ часу для економічної співпраці із Советами, а ми доведемо до приязни між цю державою і Західнім світом, коли не буде погіршення в міжнароднім положенню“ — таке сказав помічник секретаря О.О.Д. Дейвід Овен на розмові з представниками преси в Нью Йорку. Він твердить, що треба знайти спільний спосіб життя обох світів.

Совети закидають робітникам УНРРА в скитальчих таборах, що вони ставляться до них ворожо

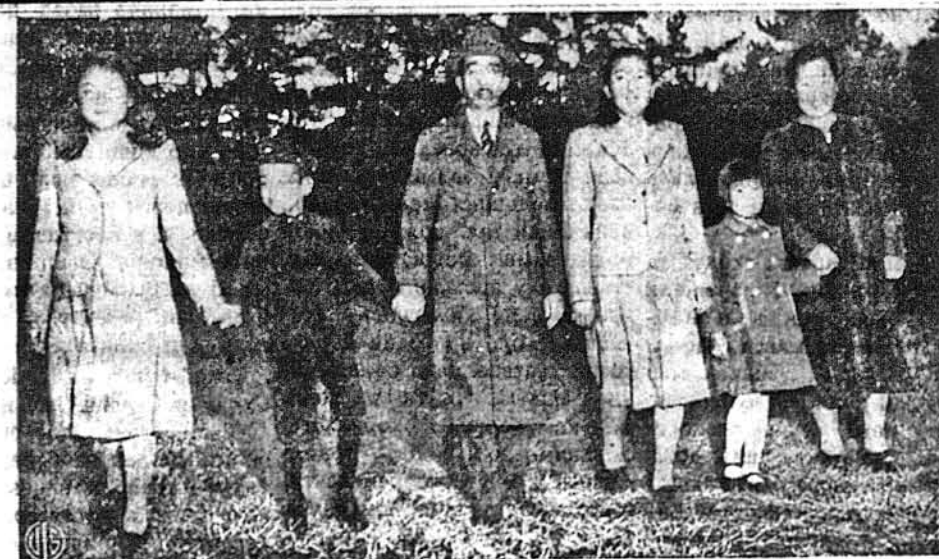
Білоруський делегат в Комітеті Об'єднаних Держав Для Справ Скитальців і Диспльсованих, що радить у Лондоні, закинув, що робітники, які є заняті по деяких скитальчих таборах УНРРА у Німеччині, займаються протисовєтською діяльністю. Він вимагав, що якщо буде встановлена організація, що матиме своїм завданням далі займатися скитальцями, то щоб у ній були урядовцями тільки такі особи, що є лояльні до Об'єднаних Держав. Представник Советів наводив два приклади протисовєтського наставлення в таборах в Австрії. В одному мали заборонити скитальцям говорити по російськи, а в другому таборі урядник УНРРА мав заявити советському представникові, що в таборі нема ніяких росіян, хоч цей представник знав, що вони там є. Ген. сер Гомфрі Гейл заявив, що нова організація, що має повстати, а яка займатиметься далі скитальцями, матиме тяжке завдання до виконання. Це буде „довгий і дологий шлях“, казав він, по якому піде розміщення скитальців, що їх не можна відслати до їхніх країв. Та це досі не сформулювали, кого властиво треба буде вважати таким „скитальцем“ в остаточному виді. Таку остаточну дефініціюмають предложити за два літ.

НЕЗНАТИ ХТО ВИКРАВ ТІЛО МУСОЛІНІЯ І ДЕ ЙОГО СХОВАНО.

Влада шукає на всі лади при помочи поліції, хто це викрав тіло Мусолінія з гробу на цвинтарі в Мілані. З картки, що її залишено при гробі, виходилоб, що тіло викрадено заходами „демократичної, фашистської партії“. Знав один часопис подав вістку, що тіло поховано в селі Предапіо, де Мусоліні народився.

ЛИТОВЦІ ОБВИНУВАЧУЮТЬ СОВЕТИ ЗА ТЕРОР У ЛИТВІ.

Комітет литовських журналістів проголосив у Лондоні відозву, якою просить, щоб в світі писали правду про Литву, а не те, що переає советська пропаганда. В заяві говориться спершу про те, що витерпіла Литва під німецькою окупацією, почавши від червня 1940 року. А потім, як лихо спало на край, як його заняла червона армія. „Визволення“ Литви, кажеться у заяві, означало не що інше, а тільки скріплення терору. І це триває досі, а ніхто з міжнародних кореспондентів не має вступу до цього нещасливого краю, щоби міг те все побачити і описати. Тому світ нічого не знає, що діється „за залізною куртиною“, а тільки приймає за правду це, що розсидає советська пропаганда. Заява просить журналістів у світі, щоби писали правду про Литву, а в першу чергу, щоби зазнайомилися з проблемою литовських скитальців, яку то проблему советська пропаганда змальовує цілком фальшиво. Асошіейтед Прес, що переає зміст цієї заяви, додає, що властиво не знати, як протиділати ось такий советській пропаганді, бо спосіб на це не дає теж і литовська заява.

ГОТОВ ВРАТУВАТИ СВОЙ ТРОН! — Так виглядає, що японський цесар Гірогіто вратував себе своїм поведінням та співпрацею з американською окупаційною владою і готов залишитись на троні. Ця картина представляє його з родиною. Третій зліва це Гірогіто, а остання зправа це японська цесарева, а прочі це їхні діти.

БІРНС І МОЛОТОВ УЖЕ В ПАРИЖІ

Секретар стейту, Джеймс Ф. Бірнс, як і Вячеслав Молотов, советський міністер заграничних справ, прибули в середу пополудні до Парижа, щоби бути присутніми вже при отворенні конференції, якої початок назначено на четвер. Бритійського міністра Бевина надіюється у сам четвер. З цього, що Молотов прибув з величезним штабом різних помічників і знавців, заключають, що він певно має різні нові пляни, що вимагатимуть точного розгляду. Та назагал не видно ніде якогось оптимізму. Навпаки, дехто підкресляє як характеристичне, що наради міністрів закордонних справ Чотирьох Потуг зачнутьсь в Сальоні Віктора Гюго, присвяченім пам'яті автора славного твору „Нуждарі“.

ПЛЯН ЩОДО ЕСПАНІЇ.

З Ради Забезпечки Об'єднаних Держав звідомляють, що члени Ради „приватно“ вже так якби погодилися, як поступити в справі режиму ген. Франка в Еспанії. Це треба так розуміти, що властиво ніхто не є вдоволений з цієї „згоди“, а найбільше невдоволені Совети. Та іде про те, щоби виступити проти ген. Франка однодушно, бо, як кажуть, якщоби було інакше, то це ще його скріпилоб. Отже буде підкомітет, який буде розсліджувати, чи цей режим є загрозою для міжнародного мира. Ще не вирішено, як це слідство має виглядати. Деякі, як от Злучені Держави, є за те, щоби есентуально питати і самого ген. Франка, але Совети є рішучо проти цього. Всі є проти пропозиції Польщі, попертої Советами, щоби зіврати негайно дипломатичні зв'язки з ген. Франком. Зате всі є за слідство. До субкомітету малиб належали представники таких держав: Британія, Франція, Австралія, Польща та Нідерланди.

ЗА ГОСТРІШУ ДИСЦИПЛІНУ.

Ген. Джозеф Т. МекНарні, начальний командант американських окупайних військ в Німеччині, видав приказ до армії, яким зарядив скріплення дисципліни між войками. В приказі кажеться, що американські войки, що покрились славою у війні, тепер тратьють повагу не тільки серед Аліантів, але навіть серед ворогів. І то через своє поведіння. Зокрема закидається, що войки займаються покутною торгівлею і піддержують німецький „чорний ринок“, що записуються і не дбають про приличний вигляд. Далі кажеться, що далі поширюються венеричні хвороби та автомобілеві нещасливі випадки. В тому самому часі ген. Клей, заступник ген. МекНарнія, заявив у Берліні, що американські войки мають добрий вплив на німецьке населення з цього боку, що вказують тому населенню, як виглядає демократія у практичному щоденному життї.

ДІСТАНЕ 100,000 ТОН ЗБІЖЖЯ БІЛЬШЕ.

Секретар хліборобства, Клінтон П. Андерсон, признав на квітень організації УНРРА сто тисяч тон збіжжя більше, щоби помогти виконати їй зобов'язання супроти голодних у світі. Таким чином, як заявив Фіорельйо ла Гардіа, голова УНРРА, організація має тепер до місячної розпорядимости 460,000 тон збіжжя, але потребує 700,000, якщо хотілаб залагодити найконечнішу.

РУР ПОГОДИВ.

У Франції поставлено урядово один фронт. Але тільки на те, щоби одногослоно виставити домагання Франції в справі Рурської області і західних границь краю. Це відноситься до Німеччини. Французький міністер закордонних справ Бідолт каже, що якщо Аліанти не зможуть погодитись навіть щодо політики супроти Німеччини, то вони взагалі на ніщо не погодяться.

МОЛОТОВ ОГЛЯДАЄ ПАРИЖ.

Вячеслав Молотов, що прибув до Парижа, є перший раз у тому місці. Тому виврався його оглядати. Але для цієї цілі зажадав панцирного автомобіля, щоби бути хороненим від куль у випадку атентату.

ЗА БАЗИ НА ПАЦИФІКУ.

В Лондоні відбуваються наради представників Бритійських доміній. Одною з найважливіших справ є там справа морських баз на Паціфіку. Як звідомляють, Австралія та Нова Зеландія є проти цього, щоби ті бази були в руках одної потуги, а в тому випадку в руках Злучених Держав. Є вони за те, щоби ті бази були розділені.

ПОКИНУВ ТАБРІЗ.

Бритійські обсерватори в Тегерані твердять, що советські війська вже покинули Табріз, столицю провінції Азербейджан. Залишилися тільки цивільні люди, що є советськими горожанами.

ЗА ВІЛЬНИЙ КУРДИСТАН.

Газі Могамед, голова „незалежного курдистанської республіки“, є іграшкою в руках Советів, кажуть курдські самостійники в Тегерані, що хочуть дійсно самостійного Курдистану, а не того, щоби на місце одного окупанта прийшов другий.

